

Силабус курсу

«Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта (Фізична реабілітація)»

Дні занять: понеділок, ауд. 602, I-II пари, вівторок, ауд.602, II-III пари

Консультації: середа, ауд. 604, V пара

Рік навчання: III, Семестр: VI

Кількість кредитів: 3, 90 год. Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

асистент Веремчук О.Д.

Контактна інформація veremchukod@gmail.com +380978616850

Опис дисципліни

Дисципліна “Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату” включає в себе вивчення питань впливу методів та заходів фізичної реабілітації та їх ефективності на опорно-руховий апарат при його захворюваннях та пошкодженнях, результативності відновлювальної терапії за допомогою лікувальної фізичної культури, масажу та фізіотерапії. Метою викладання є поглиблення знань студентів про проведення реабілітаційних заходів у пацієнтів з патологією опорно-рухового апарату та набуття ними теоретичних знань і практичних навичок щодо особливостей застосування засобів і методів фізичної реабілітації, які необхідні для відновлення здоров'я і працездатності цієї категорії хворих.

Структура курсу

Години (лек./прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/4	1. Фізична реабілітація при дефектах постави	Анатомічна та функціональна характеристика хребта у різні вікові періоди. Визначення постави. Ознаки правильної постави для різних вікових категорій в залежності від статі.. Класифікація дефектів постави за ступенем та площиною порушення. Діагностика дефектів постави. Роль фізичної реабілітації при дефектах постави. Методики лікувальної фізкультури при різних видах дефектах постави. Застосування лікувального масажу при дефектах постави. Фізіотерапія як допоміжний метод при лікуванні дефектів постави.	Задачі, тести, презентації
2/6	2. Фізична реабілітація при сколіотичній хворобі	Поняття сколіозу та сколіотичної хвороби. Етапи фізичної реабілітації при сколіозах. Місце лікувальної фізкультури в комплексі фізичної реабілітації хворих із сколіозами. Спеціальні коригуючі вправи при сколіозах в залежності від його ступеня. Фізіотерапія в реабілітації хворих із сколіозом. Режим праці та відпочинку при сколіотичній хворобі. Профілактика сколіозу та дефектів постави у дітей та підлітків.	Задачі, тести, презентації

2/4	3. Фізична реабілітація при плоскостопості	Діагностика плоскостопості. Механізм розвитку плоскостопості. Ступені плоскостопості. Завдання лікувальної фізкультури при корекції плоскостопості. Методики ЛФК на ввідному, основному та заключному періодах реабілітації при плоскостопості. Спеціальні вправи при плоскостопості в положеннях лежачи, сидячи, стоячи і при ходьбі. Лікувальний масаж при плоскостопості. Ортопедична корекція при плоскостопості. Фізіотерапія при плоскостопості. Профілактичні засоби при плоскостопості.	Задачі, тести, презентації
2/12	4. Фізична реабілітація при дисплазії кульшового суглоба та при вродженому вивиху стегна	Патологічні зміни суглоба при дисплазії. Клінічна картина і діагностичні ознаки вродженого вивиху стегна в новонароджених і в дітей в перші місяці життя та після року. Лікування положенням: методика широкого сповивання та застосування профілактичних штанців. Комплекс вправ лікувальної гімнастики при дисплазії кульшового суглоба. Масаж при дисплазії кульшового суглоба. Фізіотерапевтичні засоби при дисплазії кульшового суглоба. Застосування різних апаратів та пристроїв при вивиху кульшового суглобу. Реабілітація дітей після консервативного лікування вродженого вивиху стегна: фізичні вправи, катання на велосипеді, плавання. Руховий режим при вродженому вивиху стегна.	Задачі, тести, презентації
2/4	5. Фізична реабілітація при вродженій клишоногості	Типи вродженої клишоногості. Основні прояви типової клишоногості. Ступені та форми клишоногості. Консервативні методи лікування клишоногості. Коригуюча гімнастика при клишоногості. Спеціальна методика масажу при клишоногості. Фізіотерапевтичні процедури при клишоногості. Кориговане положення бинтуванням. Метод етапних гіпсових пов'язок. Мануальна терапія в комплексному лікуванні дітей з вродженою клишоногістю. Профілактика «хибної» ходи і порушень постави. Ортопедичне взуття.	Задачі, тести, кейси, презентації
2/2	6. Фізична реабілітація при вродженій м'язовій кривошії	Поняття вродженої м'язової кривошії. Клінічна картина вродженої м'язової кривошії. Лікувальна фізкультура при вродженій м'язовій кривошії. Комплекс пасивних і рефлекторних вправ для новонароджених і дітей грудного віку при вродженій м'язової кривошії. Комплекс вправ сидячи і стоячи у більш старшому віці. Спеціальні вправи для занять у басейні при вродженій м'язовій кривошії. Лікувальний масаж при вродженій м'язовій кривошії. Корекція положенням. Фізіотерапія при вродженій м'язовій кривошії.	Задачі, тести, презентації

2/4	7. Фізична реабілітація при артрогрипозі	Поняття артрогрипозу. Основні принципи лікування і реабілітації хворих на артрогрипоз. Усунення контрактур і деформації суглобів. Пасивна та активна коригуюча гімнастика. Лікування кокситними пов'язками та клеоловими витягами. Мобілізація суглобів. Механотерапія. Лікувальний масаж при артрогрипозі. Електростимуляція м'язів при артрогрипозі. Попередження розвитку рецидивів згинальних та розгинальних контрактур.	Задачі, тести, презентації
2/10	8. Фізична реабілітація при остеохондропатіях та при остеопорозах	Загальні принципи лікування та фізичної реабілітації хворих на остеохондропатії. Фізіотерапія при остеохондропатіях. Діагностика остеопорозу. Профілактика остеопорозу. Дієтотерапія при остеопорозі. Ортопедичний режим ортопедична терапія при остеопорозі. Фізіотерапевтичні процедури при остеопорозі. Лікувальний масаж при остеопорозі. Лікувальна фізкультура при остеопорозі. Комплекс фізичних вправ при встановленому остеопорозі.	Задачі, тести, презентації
2/8	9. Фізична реабілітація при остеохондрозах та остеоартрозах	Клінічні синдроми в залежності від локалізації патологічного процесу при остеохондрозі. Форми і засоби ЛФК при остеохондрозі. Комплекси вправ лікувальної гімнастики при остеохондрозі хребта в різних його відділах. Плавання при остеохондрозі. Витягування хребта. Рефлексотерапія при остеохондрозі. Мануальна терапія при остеохондрозі. Методи фізіотерапії при остеохондрозі. Поняття остеоартрозу. Патологічні зміни при остеоартрозах. Клінічні форми остеоартрозу. Локалізація остеоартрозу. Функціональна здатність хворого на остеоартроз. Клінічний перебіг остеоартрозу. Періоди фізичної реабілітації при остеоартрозі. Методика лікувальної гімнастики при гонартрозі. Фізіотерапія у фізичній реабілітації хворих на остеоартроз. Ручний та підводний масаж при остеоартрозі. Постізометрична релаксація при остеоартрозі. Санаторно-курортне лікування артрозів.	Задачі, тести, презентації
2/8	10. Фізична реабілітація при артритах	Поняття терміну артрит. Динаміка патологічного процесу в суглобах при артритах: стадії. Патогенез і загальна клінічна картина артритів будь-якої етіології. Рентгенологічна симптоматика артритів. Періоди реабілітації при ревматичному поліартриті. Методика ЛФК при ревматичному поліартриті. Лікувальний масаж при ревматичному поліартриті. Засоби фізіотерапії в гострій, підгострій та хронічній стадіях ревматичного артриту. Ювенільний ревматоїдний артрит: поняття, етіологія, патогенез, клініка. Особливості методики	Задачі, тести, презентації

		лікувального і сегментарного масажу при ревматоїдному артриті. Принципи застосування фізіотерапевтичних засобів при ревматоїдному артриті.	
--	--	--	--

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної освіти або у процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.
ЗК-02	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК-03	Навички міжособистісної взаємодії
ЗК-04	Здатність працювати в команді.
ЗК-05	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
ЗК-11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
СК-01	Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної реабілітації, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я
СК-03	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної реабілітації
СК-04	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної реабілітації
СК-05	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної реабілітації у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини
СК-06	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній реабілітації: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати
СК-07	Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної реабілітації
СК-08	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної реабілітації
СК-09	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта
СК-10	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати
ПРН-7	Знання характеристики понять «реабілітація», «види реабілітації», «фізична реабілітація», «фізична терапія», «кінезіотерапія», «ерготерапія» та «комплексна терапія», «терапевтичні вправи».
ПРН-8	Знання класифікації, клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН-9	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення
ПРН-15	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації
ПРН-16	Уміння дотримуватись визначеного алгоритму дій під час проведення фізичної реабілітації терапевтичних вправ з урахуванням віку, патології, діагнозу, періоду та перебігу захворювання.

ПРН-17	Комплексні знання та уміння з фізичної реабілітації для подальшого навчання за відповідним професійним спрямуванням
ПРН-18	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини
ПРН-19	Знання форм, видів та класифікації масажу
ПРН-20	Знання критеріїв ефективності масажу
ПРН-21	Володіння технікою виконання основних та допоміжних прийомів масажу з урахуванням ділянки тіла та індивідуальних особливостей клієнта
ПРН-22	Уміння виконувати самомасаж та надавати рекомендації щодо його проведення іншою особою
ПРН-23	Володіння технікою виконання спортивного масажу з урахуванням етапу спортивного тренування, характеру навантажень, функціонального стану спортсмена
ПРН-24	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я
ПРН-25	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо
ПРН-26	Уміння підбирати, демонструвати виконання фізичних вправ, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.

Літературні джерела

1. Андрійчук О. Я. Фізична реабілітація хворих на гонартроз. [Текст]: монографія / Ольга Ярославівна Андрійчук. - Луцьк : Волин, нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012.- 344 с.
2. Анатомія та фізіологія дитини: Навчальний посібник / Мардар Г.І., Халаїм Є.А., Бабак С.В., Марценяк І.В. – Чернівці: Рута, 2012. – 175 с.
3. Бевзюк В.В. Немедикаментозні методи відновлення функції хребта при болях в області шиї, спини і попереку. Методичні рекомендації. – Херсон, 2016.
4. Бевзюк В.В., Степанюк С.І. Фізична реабілітація при початкових ступенях сколіотичної хвороби. Методичні рекомендації. – Херсон, 2015.
5. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних груп : навч. посіб. для студ. ф-ту фіз. вих-ня спец. "Фізична реабілітація" реком. МОНУ / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова.-Запоріжжя: ЗНУ, 2011. - 314 с.
6. Бевзюк В.В. Двигательная активность при заболеваниях сердечно-сосудистой системы. – Херсон, 2014.
7. Вибрані питання дитячої артрології, хвороби суглобів у дітей: навчально-методичний посібник/ З.В.Єлова, Л.П.Кисельова, В.М.Савво та ін.-Х.: ХМАПО,2016 – 64с.
8. Герцик А. М. Створення програм фізичної реабілітації/терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату / Андрій Герцик // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків : ХДАФК, 2016. – № 6(56). – С. 37–45.
9. Герцик А. М. Пацієнт як підсистема фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату [Електронний ресурс] / Андрій Герцик, Оксана Тиравська // Спортивна наука України. – 2016. – №3(73).
10. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. Деонтологія в медицині: підручник. Харків, 2014. – 258с.
11. Марченко О. К. Основи фізичної реабілітації./ О. К. Марченко. -К.: Олимп. л-ра, 2012.-245с.
12. Масаж загальний та самомасаж: підручник / Л.О.Вакуленко, Д.В.Вакуленко, О.В.Кутакова, Г.В.Прилуцька.- Тернопіль: ТДМУ,2018.-380с.
13. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.]; за заг. ред. Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : Укрмедкн.: ТДМУ, 2018. - 371 с.
14. Основи фізичної реабілітації: навч.-метод.посіб. / М.Є.Чайковський.-К.: Університет «Україна», 2014.-282с
15. Самосюк І.З., Войтаник С.А. и др. Мануальная, гомеопатическая и рефлексотерапия остеохондроза позвоночника. – К.: «Здоровье», 2014
16. Силуянова В.А., Сокова Э.В. Учебное пособие по физкультуре в терапии. – М.: Медицина,2014.
17. Справочник по детской лечебной физкультуре // Под ред. Фонарева М.И. – Ленинград: Медицина, 2016. – 430 с.
18. Травматологія та ортопедія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г. – Вінниця: Нова Книга, 2014. – 416 с.: іл..
19. Фізична реабілітація, спортивна медицина: Підручник для студ. медичних ВНЗ / В.В. Абрамов, В.В. Клапчук, О.Б. Неханевич та ін. – Дніпропетровськ: Журфонд, 2014 -456 с.
20. Христова Т. Є. Основи лікувальної фізичної культури: навчальний посібник для студентів вищих

навчальних закладів / Т.Є. Христова, Г.П. Суханова. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2015 – 172 с.
21. Яременко Д.А. Приобретенные деформации стопы (диагностика и лечение) / Д.А. Яременко, Н.А. Корж – Харьков, 2014. –136 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	16
Модуль 2 (теми 4-7) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	23
Модуль 3 (теми 8-10) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	16
Відвідування занять	5
ІНДЗ	20
Іспит	20